

Towarzystwo Kultury Języka,
Warszawa 19.01.2004

Towarzystwo Kultury Języka,
Warszawa 19.01.2004

Rada Języka Polskiego
„Polszczyzna sterowana
komputerowo”

Czyj postulat?

Za dzień? Za tydzień? Za
miesiąc? Za rok?

Sprzedawania? Rozdawania?

*O informatyce i przyszłości
polszczyzny*

JSB do RJP (4.11.2003)

RJP do JSB (4.12.03,
RJP-462/W/2003)

... wiedzy o tym, by
... (RJP-462/W/2003)

*O informatyce i przyszłości
polszczyzny*

JSB do RJP (4.11.2003)

RJP do JSB (4.12.03,
RJP-462/W/2003)

gramatyka — logika — retoryka

Prawne podstawy działania RJP

Prawne podstawy działania RJP

Prawne podstawy działania RJP

Komunikaty RJP nr 2(9), 2001

Komunikaty RJP nr 2(9), 2001

Inne podejście

Komunikaty RJP nr 2(9), 2001

*O informatyce i przyszłości
polszczyzny*

The GNU C Library Reference
Manual

GNU gettext tools

Przykład (program Zapping)

*O informatyce i przyszłości
polszczyzny*

Ścisły opis morfologii

*O informatyce i przyszłości
polszczyzny*

*O informatyce i przyszłości
polszczyzny*

Wybrane przykłady

Dostępność zasobów językowych

Free software, Free
Documentation

*O informatyce i przyszłości
polszczyzny*

Konkluzja

*O informatyce i przyszłości
polszczyzny*

*O informatyce i przyszłości
polszczyzny*

Akcent optymistyczny

JANUSZ S. BIEŃ

O informatyce
i przyszłości polszczyzny

[http://www.mimuw.edu.pl/~jsbien/
slajdy/JSB-TKJ04s.pdf](http://www.mimuw.edu.pl/~jsbien/slajdy/JSB-TKJ04s.pdf).

Uniwersytet Warszawski

Instytut Informatyki

dr hab. JANUSZ S. BIEŃ, prof. UW

(od 1 lipca 1998)

Wydział Neofilologii

(od 1 października 2003)

Katedra Lingwistyki Formalnej

Janusz S. Bień

głos w dyskusji na temat
„Nauki o języku w Polsce – stan i perspektywy”

Stanisław Gajda (red.)
Językoznawstwo w Polsce. Stan i perspektywy
Opole 2003, s. 81–93

NIEAUTORYZOWANE ZMIANY!

Janusz S. Bień

O informatyce i przyszłości polszczyzny

1. Wprowadzenie
2. Rada Języka Polskiego o oprogramowaniu
3. Co to jest Internet?
4. „Polszczyzna sterowana komputerowo”
5. Wnioski

Wersja autorska:

<http://www.mimuw.edu.pl/~jsbien/publ/JwP03/>

Towarzystwo Kultury Języka

21.10.2002

JANUSZ S. BIEŃ

O *„pierwszym rozbiorze polszczyzny”*,

Radzie Języka Polskiego i normalizacji

[http:
//www.mimuw.edu.pl/~jsbien/slajdy/JSB-TKJ02s.pdf](http://www.mimuw.edu.pl/~jsbien/slajdy/JSB-TKJ02s.pdf).

Janusz S. Bień

O „*pierwszym rozbiorze polszczyzny*”,
Radzie Języka Polskiego i normalizacji

Prace Filologiczne
tom XLVIII, s. 33–62

[http://www.mimuw.edu.pl/~jsbien/publikacje/
JSB-BPTJ02e.pdf](http://www.mimuw.edu.pl/~jsbien/publikacje/JSB-BPTJ02e.pdf)

[http://www.mimuw.edu.pl/~jsbien/publikacje/
JSB-BPTJ02e.ps](http://www.mimuw.edu.pl/~jsbien/publikacje/JSB-BPTJ02e.ps)

„Polszczyzna sterowana komputerowo”

Komunikaty Rady Języka Polskiego
przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk
nr 2(9), 2001
s. 16-17

Komisji terminologii nauk informatycznych, działającej przy Radzie Języka Polskiego, zostanie wkrótce przekazany postulat rozpowszechniania takich systemów komputerowych, które uwzględniają zasady polskiej składni.

Nieprzypadkowo w triadzie „gramatyka — logika — retoryka” na pierwszym miejscu umieszcza się tę pierwszą. Dając przyzwolenie na popełnianie błędów gramatycznych, dajemy przyzwolenie na pozorność komunikacji — pozwalamy, aby mówiono do nas językiem nielogicznym.

Dając przyzwolenie na popełnianie błędów gramatycznych, dajemy przyzwolenie na pozorność komunikacji — pozwalamy, aby mówiono do nas językiem nielogicznym.

Komisji terminologii nauk informatycznych,
działającej przy Radzie Języka Polskiego,
zostanie wkrótce przekazany postulat
rozpowszechniania takich systemów
komputerowych, które uwzględniają zasady
polskiej składni.

Komisji terminologii nauk informatycznych ,
działającej przy Radzie Języka Polskiego,
zostanie wkrótce przekazany postulat
rozpowszechniania takich systemów
komputerowych, które uwzględniają zasady
polskiej składni.

Komisji terminologii nauk informatycznych ,
działającej przy Radzie Języka Polskiego,
zostanie wkrótce przekazany postulat
rozpowszechniania takich systemów
komputerowych, które uwzględniają zasady
polskiej składni.

Cytowana wyżej notatka zawiera szereg zaskakujących stwierdzeń i presupozycji. [...]

K o m i s j a j e s t w s t a n i e
r o z p o w s z e c h n i a ć s y s t e m y
k o m p u t e r o w e. Nie jest niestety jasne,
czy chodzi tutaj o detaliczną sprzedaż
programów komercyjnych, czy o inne formy
rozpowszechniania, takie jak tłoczenie płyt
CD z tzw. oprogramowaniem swobodnym.
Tak czy inaczej stwierdzenie to brzmi mało
prawdopodobnie.

[...]

4. Jak należy w cytowanym zdaniu rozumieć słowo „rozpowszechnianie”
(tłoczenie płyt CD? sprzedaż oprogramowania?).
5. Które konkretnie programy zdaniem Rady uwzględniają zasady polskiej składni i w związku z tym mają być „rozpowszechniane” przez komisję (proszę podać pełne nazwy).

[...]

Choć nie miałam na myśli reklamowania, ani tym bardziej sprzedawania jakichkolwiek programów czy systemów, lecz upowszechnianie wiedzy o tym, by teksty generowane przez komputery były poprawne pod względem gramatycznym – to zdaję sobie sprawę z tego, że tak właśnie, jako reklamowanie czy sprzedaż, mogło to zdanie zostać odczytane.

[...]

Katarzyna Kłosińska

[...]

upowszechnianie wiedzy o tym, by teksty
generowane przez komputery były poprawne pod
względem gramatycznym

[...]

Katarzyna Kłosińska

Komisji terminologii nauk informatycznych,
działającej przy Radzie Języka Polskiego,
zostanie wkrótce przekazany postulat
rozpowszechniania takich systemów
komputerowych, które uwzględniają zasady
polskiej składni.

Cytowana wyżej notatka zawiera szereg zaskakujących stwierdzeń i presupozycji. [...]

Problematyka terminologii nauk informatycznych zawiera w sobie zadanie rozpowszechniania oprogramowania.

RJP do JSB (4.12.03, RJP-462/W/2003):
upowszechnianie wiedzy o tym, by teksty
generowane przez komputery były poprawne
pod względem gramatycznym

[...]

3. Kiedy komisja terminologii nauk informatycznych została powołana i w jakim składzie (chętnie dowiem się też, czy skład i nazwa ulegały zmianom - jeśli dobrze rozumiem, komisja nadal istnieje).

[...]

czas powołania Komisji Terminologii Nauk Informatycznych, jej skład, a także formę przekazania przez sekretarz Rady postulatu, o którym Pan pisze w swym liście, ewentualne przyczyny, dla których postulat nie został przekazany – to są to wewnętrzne sprawy organizacyjne, związane z funkcjonowaniem Rady; o sposobie ich rozstrzygania nie powiadamy nieczłonków RJP

[...]

Katarzyna Kłosińska

Komisji terminologii nauk informatycznych, działającej przy Radzie Języka Polskiego, zostanie wkrótce przekazany postulat rozpowszechniania takich systemów komputerowych, które uwzględniają zasady polskiej składni.

od 7 maja 2000

Ustawa o języku polskim

z 7 października 1999

(*Dziennik Ustaw* Nr 90 z 8.11.1999, poz. 999)

zmieniona 31.03.2000

(*Dziennik ustaw* nr 29 z 18.04.2000, poz. 358)

zmieniona 11.03.2003

(*Dziennik ustaw* nr 73 z 30.04.2003, poz. 661)

Piotr Mostowik, Wojciech Żukowski

Ustawa o języku polskim. Komentarz

Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis
Warszawa 2001

Ustawa
z dnia 6 września 2001 r.
o dostępie do informacji publicznej

Dziennik Ustaw nr 112 z 8.10.2001, poz. 1198

Ze zjawiskiem „polszczyzny sterowanej komputerowo” można, niestety, zetknąć się coraz częściej. Niedostosowanie formy wyrazu do wymagań składniowych wyrazu nadrzędnego (wybrano 1 senatorów) jest częstym błędem, który występuje nie tylko w sporządzanych automatycznie tabelach, wykresach itp., lecz także w telefonach komórkowych (skasowano Anna Iksińska), w Internecie (odebrano 1 wiadomości) itp., czyli wszędzie tam, gdzie technika ma prymat nad logiką.

Niedostosowanie formy wyrazu do wymagań składniowych wyrazu nadrzędnego (wybrano 1 senatorów) jest częstym błędem, który występuje [...] w telefonach komórkowych (skasowano Anna Iksińska) [...] czyli wszędzie tam, gdzie technika ma prymat nad logiką.

skasowano *Anna Iksińska* — **źle**

skasowano *Annę Iksińską* — **dobrze?**

skasowano zapis *Anna Iksińska* – **dobrze!**
skasowano *Anna Iksińska* – **dobrze?**
skasowano *Annę Iksińską* – **źle?**

Niedostosowanie formy wyrazu do wymagań składniowych wyrazu nadrzędnego (wybrano 1 senatorów) jest częstym błędem, który występuje nie tylko w sporządzanych automatycznie tabelach, wykresach itp., lecz także [...] w Internecie (odebrano 1 wiadomości) itp.

komputer się pomylił

samochód się pomylił i przejechał przechodnia

Three forms, special case for one and some numbers ending in 2, 3, or 4
The header entry would look like this:

```
Plural-Forms: nplurals=3; \  
    plural=n==1 ? 0 : \  
        n%10>=2 && n%10<=4 && (n%100<10 || n%100>=20) ? 1 : 2;
```

(Continuation in the next line is possible.)

Languages with this property include:

Slavic family
 Polish

In Polish we use e.g. plik (file) this way:

1 plik

2,3,4 pliki

5-21 pliko'w

22-24 pliki

25-31 pliko'w

and so on (o' means 8859-2 oacute which should be rather okreska, similar to aogonek).

```
#: src/zvbi.c:2134
#, c-format
msgid "%d minute"
msgid_plural "%d minutes"
msgstr[0] "%d minuta"
msgstr[1] "%d minuty"
msgstr[2] "%d minut"
```

te komputery, które „sterują polszczyzną”,
są z kolei sterowane — choć pośrednio —
przez polonistów

1876

JAN KARŁOWICZ

Przyczynki do projektu wielkiego słownika polskiego

Rozprawy i sprawozdania z posiedzeń

Wydziału Filologicznego Akademii Umiejętności

t. IV, Kraków, s. XIV–XCIV

1958

JAN TOKARSKI

Formy fleksyjne

Stanisław Szober. *Słownik poprawnej polszczyzny*
Państwowy Instytut Wydawniczy: Warszawa 1958.

PAN – Witold Doroszewski (red.)
Słownik języka polskiego t. I
Warszawa: Wiedza Powszechna 1958.

i inne

1958

JAN TOKARSKI

Dobór wzorów w tabelach, odsyłaczy do nich i form podawanych przy haśle jest tak ułożony, by korzystający ze Słownika mógł odtworzyć pełny zasób form fleksyjnych danego wyrazu w zakresie uwzględnionym w słowniku.

XXI wiek

???

Aby komputer mógł poprawnie budować wyrażenia typu *1 senator*, *2 senatorów*, programista musi w programie zapisać w sposób ścisły informacje dwojakiego rodzaju:

- opis związków składniowych między liczebnikiem i rzeczownikiem;
- opis odmiany wszystkich rzeczowników mogących wystąpić w wyrażeniu.

Powstaje zatem pytanie, skąd ma uzyskać potrzebne do tego celu informacje — jak było widać, Rada Języka Polskiego nie kwapi się do udzielania konstruktywnych wskazówek.

Mirosław Bańko (red. nacz.)

Inny słownik języka polskiego PWN

Wydawnictwo Naukowe PWN
Warszawa 2000

Zygmunt Saloni

Czasownik polski. Odmiana. Słownik

Wiedza Powszechna
Warszawa 2001

Absurdy i nadużycia:

- prawa autorskiego
- prawa patentowego

Sam Williams

W obronie wolności

Free as in Freedom

<http://www.faifzilla.org>

Wydawnictwo Helion
Warszawa 2003

Trzeba z przykrością stwierdzić, że w ciągu ostatnich 50 lat polonistyka polska nie potrafiła wytworzyć takiego opisu odmiany wyrazów, który miałby tę istotną cechę humanistycznego wyniku naukowego, że mógłby być wykorzystywany bezpłatnie przez wszystkich zainteresowanych.

Informatyka
nie jest zagrożeniem
dla polszczyzny

*jak sobie pościelesz,
tak się wyśpisz*

Środowisko językoznawcze — a przede wszystkim Komitet Językoznawstwa PAN — powinno bardziej wnikliwie oceniać bieżącą działalność oraz wypowiedzi Rady Języka Polskiego.

Przejawiająca się w nich ignorancja [...] oraz będąca jej konsekwencją arogancja [...] kształtują [...] opinię o całym środowisku językoznawczym i mogą zniechęcać informatyków do współpracy z polonistami.

dyskusyjne listy pocztowe
Polskiego Towarzystwa
Językoznawczego

Komunikaty Zarządu PTJ

PTJ-K-L

członkowie PTJ wysyłają komendę postaci

`subscribe ptj-k-l imię nazwisko`

na adres

`listserv@man.torun.pl`

Dyskusje, informacje o konferencjach, publikacjach itp.

PTJ-L

zainteresowani wysyłają komendę postaci

`subscribe ptj-l imię nazwisko`

na adres

`listserv@man.torun.pl`

Kontakt z Zarządem PTJ

PTJ-Z-L

Wiadomości

(np. zgłoszenia udziału w zjeździe)

należy wysyłać na adres

`ptj-z-l@man.torun.pl`